

ด่วนที่สุด

ที่ พร ๐๐๒๓.ฉ/ว ๓๐๐๖

ศาลากลางจังหวัดแพร่

ถนนไชยบูรณ์ พร ๕๔๐๐๐

๓๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดแพร่ และนายกเทศมนตรีเมืองแพร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมปศุสัตว์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๘/ว ๑๙๗๒๐

ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๖๐

จำนวน ๑ ชุด

ด้วยกรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง และเพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิดประโยชน์สูงสุด กรมปศุสัตว์กำหนดดำเนินโครงการ ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ รายละเอียดในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การค้นหาโรคระบาดสัตว์ปีก และเก็บตัวอย่างสัตว์ปีกเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการจากพื้นที่เสี่ยงต่าง ๆ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุก แบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงขอความร่วมมือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑.ประสานกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ เพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค โดยสอบถามลักษณะอาการสัตว์ปีกจากเจ้าของทุกรายในระยะเวลา ๓๐ วันที่ผ่านมา พร้อมจัดทำข้อมูลดังกล่าว

๒.กรณีเมื่อทราบหรือพบสัตว์ปีกป่วยหรือตาย โดยมีลักษณะน่าสงสัยให้หวัดนกให้ดำเนินการแจ้งสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ เพื่อตรวจสอบและเก็บตัวอย่างส่งตรวจ

๓.ร่วมกับหน่วยงานปศุสัตว์ในระดับพื้นที่ ทำลายสัตว์ปีกที่เหลือในฝูงและสัตว์ปีกบริเวณใกล้เคียงที่คาดว่ามีโอกาสได้รับเชื้อโรคแล้วทั้งหมดทันที โดยไม่ต้องรอผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการและดำเนินการตามมาตรการควบคุมโรคในพื้นที่อย่างเร่งด่วนทันที

๔.เตรียมความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อรองรับสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนก

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิพันธ์ บุญหลวง)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานส่งเสริมและพัฒนาท้องถิ่น

โทร. ๐-๕๔๕๓-๔๑๑๙ ต่อ ๓๐๖

ไว้หมึก (สีถาวร)

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๖๑๐.๐๘/ว๑๙๗๒๐

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
เลขรับ 39857
วันที่ 11 เม.ย. 2560
เวลา

กรมปศุสัตว์

ถนนพญาไท กทม.๑๐๕๐๐

จ กรกฎาคม ๒๕๖๐

เรื่อง โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

ตามที่กรมปศุสัตว์มีนโยบายให้มีการรณรงค์ค้นหาโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกแบบบูรณาการ
อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง อย่างต่อเนื่อง นั้น เพื่อให้การดำเนินโครงการดังกล่าวบรรลุตามวัตถุประสงค์และเกิด
ประโยชน์สูงสุด กรมปศุสัตว์กำหนดให้ดำเนินโครงการ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม - ๑๘
สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยรายละเอียดในการดำเนินโครงการ ได้แก่ การค้นหาโรคระบาดสัตว์ปีก และเก็บตัวอย่าง
สัตว์ปีกเพื่อส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการจากพื้นที่เสี่ยงต่างๆ รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณาแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการต่อไปด้วย
จะขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

กองพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น
เลขรับ 7961
วันที่ ๕ เม.ย. ๒๕๖๐
เวลา

(นายไพโรจน์ เสงแสงชัย)
รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน
อธิบดีกรมปศุสัตว์

เลขรับ ๒๗๐ สสส.
วันที่ ๑๒ เม.ย. ๒๕๖๐
เวลา

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์
โทร.๐ ๒๖๕๓ ๔๔๔๔ ต่อ ๔๑๖๑ - ๓
E-mail:birdflu@dld.go.th

โครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทย ประจำปี ๒๕๖๐

๑. หลักการและเหตุผล

โรคไข้หวัดนกเป็นโรคระบาดที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากที่ผ่านมามีการระบาดอย่างกว้างขวางในหลายๆ ประเทศทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย โดยก่อความเสียหายให้แก่อุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์ปีกและเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกทั่วไป และยิ่งไปกว่านั้นยังเป็นโรคที่สามารถติดต่อไปยังคนและทำให้เสียชีวิตได้ รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะป้องกัน ควบคุม และกำจัดโรคนี้อให้หมดไป โดยมีแนวทางการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่องเป็นประจำทุกปีเพื่อลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจของประเทศ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะไม่พบโรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีกมาเป็นระยะเวลามากกว่า ๘ ปีแล้ว แต่ยังคงมีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกทั่วโลก รวมถึงในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศในภูมิภาคเดียวกันอย่างต่อเนื่อง ซึ่งตั้งแต่ต้นปี ๒๕๖๐ จนถึงปัจจุบัน มีรายงานการระบาดของโรคไข้หวัดนกโดยองค์การสุขภาพสัตว์โลก (OIE) พบจุดเกิดโรคที่เป็นเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรงสูง (Highly pathogenic avian influenza, HPAI) ไปแล้วจำนวน ๒,๐๕๓ จุด และชนิดความรุนแรงต่ำ (Low pathogenic avian influenza, LPAI) จำนวน ๕๗ จุด

ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการเกิดโรคในประเทศไทย กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกเชิงรุกแบบบูรณาการของประเทศไทยขึ้น ปีละ ๒ ครั้ง เพื่อให้สามารถค้นหาสัตว์ที่ติดเชื้อมาอย่างรวดเร็ว ทั้งเชื้อไข้หวัดนกชนิดรุนแรงสูง (HPAI) และชนิดความรุนแรงต่ำ (LPAI) ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานในการควบคุมโรคทำได้อย่างทันทั่วถึงที่สามารถลดการแพร่กระจายของโรคไปยังสัตว์ปีกอื่นๆ ได้นอกจากนี้ข้อมูลที่มีคุณภาพที่ได้มาจากการเฝ้าระวังโรคยังสามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์และใช้ประโยชน์ได้หลายด้าน เช่น การวิเคราะห์การกระจายตัวของโรคในเชิงพื้นที่ การติดตามการเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรมของเชื้อไวรัส เป็นต้น

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกได้ทราบถึงสถานะโรคไข้หวัดนกปัจจุบันภายในฟาร์มของตนเอง

๒.๒ เพื่อให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ปีกได้เตรียมพร้อมรับมือหากเกิดเหตุฉุกเฉินในการระบาดของโรคไข้หวัดนกขึ้นภายในฟาร์มของตนเอง

๓. ผลผลิตและตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ

ผลผลิตของโครงการ

ลำดับ	ผลผลิตของโครงการ	จำนวน	หน่วยนับ
๑	ผลการตรวจโรคไข้หวัดนกจากการเก็บตัวอย่างในสถานที่เลี้ยงและ สถานที่จำหน่ายสัตว์ปีก	๑	รายงาน

ตัวชี้วัดของโครงการ

ลำดับ	ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ	จำนวน	หน่วยนับ	
๑	เชิงปริมาณ: จำนวนตัวอย่างสัตว์ปีกที่เก็บจากสถานที่เลี้ยงและ สถานที่จำหน่ายสัตว์ปีก	cloacal swab	๙,๖๗๒	ตัวอย่าง
		oropharyngeal swab	๓,๕๘๔	
		serum	๑๒,๖๐๐	
		environment swab	๑,๑๕๒	
		ตัวอย่างน้ำกิน	๒๘๘	
๒	เชิงคุณภาพ: สายพันธุ์ของเชื้อไวรัสไข้หวัดนกที่กระจายอยู่ในสัตว์ปีกของประเทศไทยในปัจจุบัน	ชนิดของสายพันธุ์เชื้อไวรัสไข้หวัดนก	-	

๓) สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่หมู่บ้านที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน ตามพื้นที่ที่กำหนด

การดำเนินการ

๔.๒.๑ ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์กำหนดพื้นที่เสี่ยงต่อโรคระบาดโดยการสุ่ม ได้แก่ พื้นที่หมู่บ้านที่มีสัตว์ปีกป่วยหรือตายผิดปกติ พื้นที่ตำบลที่มีนกอพยพจำนวนมาก พื้นที่หมู่บ้านที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบ พื้นที่ตำบลที่มีแหล่งทำรังวางไข่ของนก

๔.๒.๒ การสุ่มเก็บตัวอย่าง

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มครัวเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก ดังนี้

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่เสี่ยงต่อโรคระบาด จำนวน ๔ ครัวเรือน ทุกหมู่บ้าน ของตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๔.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มใกล้พื้นที่แหล่งทำรังวางไข่ของนกและพื้นที่ตำบลมีนกอพยพจำนวนมากในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบบริเวณพื้นที่แหล่งทำรังวางไข่และพื้นที่ตำบลนกอพยพจำนวนมาก จำนวน ๔ ครัวเรือน ในตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๔.๒.๑

- สุ่มเก็บตัวอย่าง oropharyngeal swab สัตว์ปีกที่เลี้ยงบริเวณบ้านรวมถึงที่ไม่เลี้ยงเป็นลักษณะฟาร์มในพื้นที่ตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านและภายในรัศมี ๕ กิโลเมตรรอบตำบลที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน ๔ ครัวเรือน ในหมู่บ้านและตำบลที่กำหนด ตามข้อ ๔.๒.๑

๔.๒.๓ การเก็บตัวอย่าง ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกจำนวน ๕ ตัว (๑ หลอดตัวอย่าง) ต่อครัวเรือน (หากมีครัวเรือนไม่ครบ ๔ ครัวเรือน/หมู่บ้าน ให้เก็บตัวอย่างทุกครัวเรือนหรือถ้าครัวเรือนมีสัตว์ปีกไม่ครบ ๕ ตัว ให้เก็บทุกตัวที่เลี้ยงไว้)

๔.๓ การเฝ้าระวังโรคใช้หัตถ์นกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในเปิดไล่ทุ่ง (Free-grazing duck)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab และ serum ในเปิดไล่ทุ่ง ตามที่กำหนด

การดำเนินงาน

๔.๓.๑ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์สุ่มพื้นที่และจำนวนฝูงเปิดที่เก็บตัวอย่าง

๔.๓.๒ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มฝูงเปิดไล่ทุ่งที่จะเก็บตัวอย่าง โดยให้เก็บตามจำนวนฝูงและอำเภอที่กำหนดไว้ ตามข้อ ๔.๓.๑

๔.๓.๓ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสุ่มเก็บตัวอย่าง cloacal swab ฝูงละ ๒๐ ตัว (เปิด ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง รวมเป็น ๑๒ หลอดตัวอย่าง) และ serum สุ่มเก็บฝูงละ ๓๐ ตัว (ตัวอย่าง cloacal swab และ serum ให้เก็บตัวอย่างจากเปิดตัวเดียวกัน)

๔.๔ การเฝ้าระวังโรคใช้หัตถ์นกเชิงรุกทางห้องปฏิบัติการ (Laboratory Active Surveillance) ในโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต มจส.๒ (Certified slaughterhouse)

เป้าหมาย : สุ่มเก็บตัวอย่างโรงฆ่าสัตว์ปีกที่ได้รับใบอนุญาต มจส. ๒

การดำเนินงาน

- ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากสัตว์ปีกโดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี cloacal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/โรงฆ่า (สัตว์ปีก ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง)

การดำเนินงาน

ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดดำเนินการสุ่มเก็บตัวอย่างจากไก่ไข่ โดยเก็บตัวอย่างด้วยวิธี oropharyngeal swab จำนวน ๔ หลอดตัวอย่าง/โรงเรียน (ไก่ไข่ ๕ ตัว/๑ หลอดตัวอย่าง)

๔.๘ การตรวจวินิจฉัยและรายงานผล

๔.๘.๑ การตรวจวินิจฉัย : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค ดำเนินการตรวจตัวอย่างดังนี้

- ๑) ตรวจตัวอย่างสัตว์ปีกหรือซากสัตว์ปีกเพื่อหาสาเหตุของการป่วยตาย
- ๒) ตรวจตัวอย่าง cloacal swab และ oropharyngeal swab โดยการแยกเชื้อไวรัส Avian influenza หรือ Newcastle disease

๔.๘.๒ การรายงานผล : สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ/ศูนย์วิจัยและพัฒนาการสัตวแพทย์ประจำภาค รายงานผลดังนี้

- ๑) รายงานผลการตรวจวินิจฉัยแยกโรคให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- ๒) รวบรวมผลการตรวจตัวอย่าง cloacal swab oropharyngeal swab และ environment swab ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ตามแบบฟอร์ม ตก.๒ เฉพาะกิจ

๔.๘.๓ การรายงานผลการปฏิบัติงาน

๑) ให้สำนักงานปศุสัตว์อำเภอดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงานในท้องที่เป็นไฟล์ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ส่งให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ตามแบบรายงาน X-ray ๑

๒) ให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรวบรวม โดยดำเนินการสรุปข้อมูลลงในแบบรายงาน X-ray ๑ และส่งข้อมูลมายัง E-mail: birdflu@dld.go.th ให้สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ และทำสำเนาข้อมูลส่งถึงสำนักงานปศุสัตว์เขต ภายในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐

๓) สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดรายงานผลจำนวนการเก็บตัวอย่างลงในระบบ e-Operation

* กรณีผลการตรวจวินิจฉัยเป็นโรคระบาดสัตว์ปีก ตาม พรบ.โรคระบาดสัตว์ ๒๕๕๘ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์และมาตรการที่กรมปศุสัตว์กำหนดไว้

การติดตามประเมินผล

สำนักงานปศุสัตว์เขตออกติดตามและประเมินผลการดำเนินงานสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดในพื้นที่ และรายงานมายังสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ภายในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๐

๕. ระยะเวลาดำเนินการ

ครั้งที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๙ - ๓๑ มกราคม ๒๕๖๐

ครั้งที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม - ๑๘ สิงหาคม ๒๕๖๐

๖. งบประมาณ

กิจกรรมป้องกัน แก่ไขและเตรียมความพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนก โดยสำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ได้โอนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว